

Avrupa Birliği e-Bülten

BU SAYIDA

- > Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ticaret Çalışma Grubu Toplantısı Brüksel'de gerçekleştirildi
- > Komisyon, Avrupa'nın rekabetçiliğini artırmaya yarayacak sanayi ürünleri için gelecekteki stratejisini oluşturuyor
- > Avrupa Komisyonu Avrupa Savunma Sanayii Stratejisi'ni (European Defense Industry Strategy -EDIS) 5 Mart tarihinde kamuoyuyla paylaştı
- > Karbon giderimine yönelik sertifikasyon çerçevesine ilişkin geçici anlaşmaya varıldı
- > Atık Sevkiyatı Tüzüğü Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi
- > AB Konseyi tarafından Yeşil Dönüşümde Tüketicinin Güçlendirilmesine Yönelik Direktif kabul edildi
- > Ortam Hava Kalitesi Direktifi revizyonuna ilişkin geçici anlaşmaya varıldı
- > 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda AB mevzuatına uyum için bazı adımlar tamamlandı
- > Avrupa Komisyonu elektronik faturalamaya ilişkin AB Direktifi kapsamında iş dünyası tarafından kaydedilen ilerlemeyi detaylandıran yeni bir rapor yayımladı
- > Siber Güvenlik Sertifikasyon tasarısında yer alan AB mülkiyet kuralları uluslararası anlaşmazlığa neden oldu
- > Dünya Ticaret Örgütü 13. Bakanlar Konferansı tamamlandı, AB'nin önem verdiği ortak bildiri girişimlerine yönelik bir çıktı elde edilemedi
- > KOBİ destek gündemi çerçevesinde 'Geç Ödemeler' yeniden ele alınıyor
- > Ekonomik Güvenlik ile ilgili Jacques Delors Enstitüsü Raporu
- > Avrupa Parlamentosu üyeleri dijital kimlik düzenlemesine ilişkin geçici sözleşmeyi onayladı
- > Avrupa Komisyonu, Avrupa dijital altyapılarının geleceğine ilişkin kamu istişare süreci başlattı
- > Avrupa Parlamentosu üyeleri, kısa süreli konaklama kiralamalarında veri toplamasına ve paylaşımına yönelik metnin lehinde oy kullandı
- > AB Konseyi anlık ödemelere (instant payments) ilişkin yeni tüzüğü onayladı
- > Şili ile İleri Çerçeve Anlaşma ve ara Serbest Ticaret Anlaşması Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi
- > AB-Kenya Ekonomik Ortaklık Anlaşması, Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi
- > AB-Yeni Zelanda Serbest Ticaret Anlaşması, AB Resmi Gazetesi'nde yayımlandı
- > AB ile Ruanda arasında kritik hammaddeler için sürdürülebilir değer zincirlerine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalandı
- > Birleşik Krallık çelik önlemlerini iki yıl daha uzatıyor
- > Dünya Ticaret Örgütü, ABD'nin, İspanya menşeli salamura zeytin ithalatında uyguladığı telafi edici önlemin DTÖ kuralları ile bağdaşmadığı kanaatine vardı
- > Fransa tiaklopid içeren böcek ilaçlarına tabi tutulan meyve sebzenin ithalatını durduruyor
- > 27 Üye Devletin Tarım Bakanları, Avrupa Komisyonunu çiftçi krizini çözme yönünde daha iddialı adımlar atmaya davet ediyor

Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ticaret Çalışma Grubu Toplantısı Brüksel’de gerçekleştirildi

Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Mustafa Tuzcu ile Avrupa Komisyonu Ticaret Genel Müdürü Sayın Sabine Weyand arasında 19 Şubat 2024 tarihinde Brüksel’de Yüksek Düzeyli Ticari Sorunlar Çalışma Grubu toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantıda, taraflar arasında 2023 yılında uzlaşılan yol haritası kapsamında ikili ticari sorunların

çözülmesi ve dijitalleşme ve yeşil dönüşüm başta olmak üzere küresel ekonomide öne çıkan alanlarda işbirliğimizin geliştirilmesi hususlarında karşılıklı ilerlemeler ele alınmıştır. Toplantı sonrasında yapılan açıklamada, tarafların Gümrük Birliği’ni daha etkin hale getirme konusundaki ortak anlayışları ifade edilmiştir.

Komisyon, Avrupa’nın rekabetçiliğini artırmaya yarayacak sanayi ürünleri için gelecekteki stratejisini oluşturuyor

Avrupa Komisyonu 27 Şubat 2024 tarihinde geleceğe yönelik taslak bir “Sınai Liderlik için Gelişmiş Ürünler” stratejisi açıklamıştır. “Gelişmiş Ürünler” Avrupa’nın yeşil ve dijital dönüşümü için gerekli olan içerikleri ve teknolojileri kapsamaktadır.

Televizyon ekranı, bilgisayar ve akıllı telefon üretiminde kullanılan “grafen” maddesi bahsi geçen gelişmiş ürünlerden bir tanesidir.

Strateji temelde AB’nin uzun dönemdeki rekabetçiliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Strateji 5 ana hedef belirlemiştir. Bunlar sırasıyla, Avrupa’da gelişmiş ürünler hakkında araştırma ve yenilik yapma ekosistemini güçlendirmek, yenilikçi ürünlerin pazara girişini hızlandırmak, sermaye yatırımlarını ve finansmana erişimi artırmak, gelişmiş ürünlerin üretimini ve kullanımını desteklemek ve Komisyona bu stratejinin icrasında danışmanlık sağlayacak ve üye ülkelerden oluşan bir “Teknoloji Konseyi” kurulmasıdır.

Avrupa Komisyonu Avrupa Savunma Sanayii Stratejisi'ni (European Defense Industry Strategy - EDIS) 5 Mart tarihinde kamuoyuyla paylaştı

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası güvenlik konusunda daha etkin adımlar atmaya çalışan Avrupalı ülkeler, önümüzdeki dönemde savunma harcamalarını artırmaya hazırlanıyor.

Her ne kadar bu harcamalar, üye devletlerin kendi bütçelerinden ayırdıkları mali kaynaklarla yapılacak olsa da Brüksel'in çizdiği çerçeve, ortak bir perspektif ortaya koymayı ve ülkeler arası eşgüdümü teşvik etmeyi hedeflemektedir.

EDIS ile Avrupa savunma sanayiinin hazır hale getirilmesi ve rekabet gücünün artırılması amaçlanırken, Avrupa silahlanma programı ile AB içinde satın alma süreçleri uyumlu hale getirilecek ve ortak satın alım yapan ülkeler vergi muafiyetlerinden yararlanacaktır.

Tüm bu hedeflere ulaşmak için kaynakların etkin bir şekilde kullanılması ve mali kaynakların mümkün olduğunca birlik ekonomisi içinde kalması arzulanıyor. Bunun için de Komisyon tarafından bazı baremler de belirlenmiştir:

- AB, 2030 yılına kadar savunma ekipmanlarının en az %40'ını işbirliği ile tedarik edecek.
- 2030'a kadar AB savunma pazarı değerinin en az %35'ini Avrupa içindeki alımlar oluşturacak.
- Savunma satın alma bütçelerinin 2030 yılına kadar en az %50'sinin, 2035'e kadar ise %60'ının, AB içerisinde tedarik edilmesi sağlanacak.

Avrupa'da savunma harcamaları yükseldikçe, NATO standartlarında ürün üreten, ürün çeşitliliğine ve yüksek adaptasyon kabiliyetine sahip olan şirketlerin de büyüyen bu pazardan daha fazla pay alması beklenmektedir.

Karbon giderimine yönelik sertifikasyon çerçevesine ilişkin geçici anlaşmaya varıldı

AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu **20 Şubat 2024** tarihinde, yüksek kalitede karbon gideriminin sertifikalandırılmasına ilişkin AB çapındaki ilk gönüllü sertifikasyon çerçevesini oluşturmaya yönelik Tüzük üzerinde geçici anlaşmaya vardı. Sertifikasyon çerçevesi, AB'de yüksek kalitede karbon giderme ve toprak emisyonunu azaltma faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını kolaylaştırmayı ve hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Tüzüğün, karbon gideriminin açık bir tanımını içermesi ve yalnızca atmosferik veya biyojenik karbon giderimlerini kapsamı planlanmaktadır.

Geçici anlaşma ile:

- AB'nin karbon giderim biçimlerinin doğruluğunu ölçme, izleme ve doğrulama kapasitesi artırılarak; AB çerçevesine uygunluğu gösteren sertifikasyon programlarının tanınmasına yönelik kurallar ve yüksek kalitede karbon giderimini ve sertifikasyon sürecinin şeffaflığını ve güvenilirliğini sağlamak için kriterler belirlenmektedir.
- Tüzüğün yürürlüğe girmesinden dört yıl sonra, sertifikasyon ve birimlere ilişkin bilgilerin kamuya açık ve erişilebilir olmasını sağlamak amacıyla AB çapında ortak ve şeffaf bir elektronik kayıt oluşturulması amaçlanmaktadır.
- Sertifikalı karbon giderimlerinin yeni ekonomik fırsatlara yol açabileceği öngörülmektedir. Ayrıca karbon tarımı uygulamasının çiftçiler ve ormancılar için yeni iş modelleri yaratması ve biyolojik çeşitlilik açısından fayda sağlaması beklenmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Atık Sevkiyatı Tüzüğü Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi

AB'den üçüncü ülkelere atık ihracatı konusunda daha katı kurallar getiren, plastik atıkların OECD üyesi olmayan üçüncü ülkelere ihracatını yasaklayan ve anılan atıkların OECD üyesi ülkelere ihracatını sıkı kurallara bağlayan Atık Sevkiyatı Tüzüğü, Avrupa Parlamentosunun (AP) **27 Şubat 2024** tarihli Genel Kurul toplantısında 587 lehte, 8 aleyhte ve 33 çekimser oy ile kabul edilmiştir.

Tüzük teklifine yönelik olarak, AB Konseyi ve AP arasında 17 Kasım 2023 tarihinde sağlanan siyasi uzlaşının ardından, Tüzüğün AP'de onaylanması ile birlikte, bir sonraki aşamada AB Konseyi tarafından onaylanması ve AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

AB Konseyi tarafından Yeşil Dönüşümde Tüketicinin Güçlendirilmesine Yönelik Direktif kabul edildi

AB Konseyi 20 Şubat 2024 tarihinde tüketicileri yeşil geçişe teşvik edecek Yeşil Dönüşümde Tüketicinin Güçlendirilmesine Yönelik Direktif Taslağı'nı kabul etti.

Direktif ile tüketicilerin, karbon dengelemeyle ilgili haksız iddialar da dahil olmak üzere yanıltıcı yeşil beyanlara karşı korunması öngörülmektedir. Direktif ayrıca, malların erken eskimesi, gereksiz yazılım güncellemeleri veya orijinal üreticiden yedek parça satın alma konusundaki haksız yükümlülük hakkında bilgi veya belge eksikliği durumunda satıcıların sorumluluğunu da açıklığa kavuşturacaktır.

Direktif ile aynı zamanda tüketicilerin döngüsel ve ekolojik seçimler yapmalarına yardımcı olmak için mevcut bilgilerin geliştirilerek, ürünlerin dayanıklılığının ticari garantisi hakkında bilgi içeren AB genelinde yeni, uyumlu bir etiket oluşturulması planlanmaktadır.

Direktif, Avrupa Parlamentosu Başkanı ve AB Konseyi Başkanı tarafından imzalandıktan sonra AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanacak ve yayımını takip eden yirminci gün yürürlüğe girecektir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Ortam Hava Kalitesi Direktifi Revizyonuna ilişkin geçici anlaşmaya varıldı

Avrupa Parlamentosu ile AB Konseyi 20 Şubat 2024 tarihinde, sıfır kirlilik hedefine ulaşılması ve böylece 2050 yılına kadar AB'de toksik olmayan bir çevreye katkıda bulunulması amacıyla revize Ortam Hava Kalitesi Direktifine ilişkin geçici siyasi anlaşmaya vardı. Bu kapsamda, AB hava kalitesi standartlarının, Dünya Sağlık Örgütü'nün küresel hava kalitesi yönergeleriyle daha uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda AB mevzuatına uyum için bazı adımlar tamamlandı

2016 yılında yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK), o dönemde halen Avrupa Birliği'nde (AB) kişisel verilerin korunmasına yönelik temel normu teşkil eden 95/46/EC Sayılı Direktif temel alınarak hazırlanmıştır.

Öte yandan, anılan direktifi ilga ederek kişisel veriler alanında AB hukukunun yeni temelini oluşturan Genel Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation -GDPR) 2018 yılında AB'de yürürlüğe girmiştir. GDPR'ın yürürlüğe girdiği tarihten bu yana da kişisel verilerin korunması mevzuatı bakımından AB ile Türkiye arasında uyum sağlanabilmesi amacıyla meri 6698 sayılı Kanunun GDPR ile uyumlaştırılmasına yönelik çalışmalar çeşitli platformlarda sürdürülmüş ve Kalkınma Planları, YOİKK Eylem Planları ve diğer üst politika belgelerinde öncelikli bir eylem olarak yer almıştır.

Basında 9. Yargı Paketi olarak da adlandırılan "Ceza Muhakemesi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" (Kanun No: 7499) 21 ve 22 Şubat 2024 tarihlerinde TBMM Adalet Komisyonunda görüşülerek Genel Kurula sevk edilmiş, 2 Mart 2024 tarihinde ise Genel Kurulda kabul edilerek Cumhurbaşkanlığına sevk edilmiştir. Henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamış olan ve yürürlük tarihi 1 Haziran 2024 olarak belirlenen kanun değişiklikleri kapsamında, 6. ve 9. Maddelere yönelik olarak öngörülen değişiklikler ile, özel nitelikli kişisel verilerin hukuka uygun şekilde işlenmesine yönelik şartlar genişletilmiş ve kişisel verilerin yurt dışına aktarılması için ticari hayata uygun alternatif yöntemleri içeren daha kapsamlı ve detaylı yeni bir hukuki rejim kurulmuştur.

Değişiklikler ile KVKK'nın GDPR ile uyumlaştırılması noktasında ilk etap tamamlanarak, kişisel verilerin yurtdışına aktarılması noktasında önemli ilerleme kaydedilmiştir. Öte yandan, tam uyum konusu, kişisel verilerin "AB'den Türkiye'ye" aktarımının önündeki engellerin kaldırılabilmesi, ülkemizin (özel sektörümüzün) AB'de kurulan yeni veri merkezlerine erişim yoluyla büyük veriyi değere çevirebilme kapasitesinin artırılması ve bu sayede mal ve hizmet ihracatında rekabetçiliğimizin artırılması açısından önem arz etmektedir. Ayrıca mevzuat uyumu ülkemizin AB'nin kurduğu ortak dijital sistemlere sorunsuz entegrasyonu bakımından da önem arz etmektedir.

Avrupa Komisyonu elektronik faturalamaya ilişkin AB Direktifi kapsamında iş dünyası tarafından kaydedilen ilerlemeyi detaylandıran yeni bir rapor yayımladı

Avrupa Komisyonu 19 Şubat 2024 tarihinde elektronik faturalamaya ilişkin “16 Nisan 2014 tarihli Kamu Alımlarında Elektronik Faturalama Konusunda Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi’nin 2014/55/EU Sayılı Direktifi”nin etki analizini yapan bir rapor yayımladı. Rapor’un sonuçlarına göre, yeni sistemin faydaları “AB’de basitleştirilmiş sınır ötesi faturalama prosedürleri, artırılmış verimlilik ve azaltılmış maliyetler” şeklinde tanıtıldı.

Tüm AB üye ülkeleri, kamu alımları için artık bu yeni standarda uyumlu olan elektronik faturaları kabul ediyor. Yayımlanan rapor Direktifin etkileri bağlamında elektronik faturalamanın kamu sektörünün ötesinde B2B işlemler için de yaygınlaştığını ortaya koyuyor. Raporda yer alan Eurostat anket verilerine göre 2013 yılında %10,3 olan AB şirketlerinin elektronik fatura gönderme oranı 2020 yılında %32,2’ye yükselmiştir.

Rapor aynı zamanda Direktif’in henüz tam anlamıyla uygulanmadığını da belirtmektedir. Ulusal düzeyde uygulama farklılıkları, KDV faturalamasının aynı şekilde gerçekleştirilme seçeneğinin bulunmaması ve üye devletler tarafından empoze edilen çok sayıda farklı elektronik faturalama platformunun varlığı iş dünyası tarafından dile getirilen memnuniyetsizlikler arasında yer almaktadır.

Rapor AB’nin konuya ilişkin yaklaşımının dünyanın farklı bölgelerinde kabul edildiğini de gösteriyor. Bu çerçevede Avustralya, Japonya ve Yeni Zelanda ulusal e-faturalama mevzuatlarını Avrupa standartlarını baz alarak oluşturmuşlardır.

Siber Güvenlik Sertifikasyon tasarısında yer alan AB mülkiyet kuralları uluslararası anlaşmazlığa neden oldu

Avrupa Komisyonu ve Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilciliği 2020 yılının sonunda AB’nin yeni Siber Güvenlik Stratejisini duyurmuştur. Yeni strateji kapsamında AB, siber dayanıklılığı desteklemeyi, iletişim ve verileri korumayı ve çevrimiçi toplum ve ekonomiyi güvende tutmaya çalışmaktadır. Strateji, siber alanda uluslararası güvenlik ve istikrarı sağlamak amacıyla büyük siber saldırılara cevap verebilecek kolektif kabiliyeti oluşturmaya ve dünya çapında ortaklarla birlikte çalışmaya odaklanmaktadır. Bu çerçevede, AB içinde ortak yüksek düzey siber güvenlik önlemleri alınması hakkında yayımlanan 2016/1148 sayılı Direktif güncellenmiş olup (Network and Information Security-NIS Direktifi), ve 2023 yılında revize

edilerek NIS2 adını alan Direktif kapsamında kamu ve özel sektör kurumlarının, yetkili otoritelerin ve AB'nin bir bütün olarak siber dayanıklılık ve kazalara müdahale kapasitelerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Avrupa Komisyonu 2019 tarihinde ise AB Siber Güvenlik Yasası'nı onaylamıştır. Söz konusu yasa ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) ürünleri, hizmetleri ve süreçleri için AB çapında siber güvenlik sertifikasyon çerçevesi oluşturulmuştur. Çerçeveye göre, AB'de iş yapan şirketlerin bir kereye mahsus olmak üzere BİT ürünlerini, süreçlerini ve hizmetlerini sertifikalandırarak, sertifikalarının AB genelinde tanınmasının avantajlarından faydalanması hedefleniyor.

AB'de siber güvenlik alanında, dijital bileşenlere sahip ürün ve yazılım satın alırken veya kullanırken tüketicileri ve iş dünyasını korumayı amaçlayan Siber Dayanıklılık Yasası (Cyber Resilience Act) ve önemli ve büyük ölçekli siber güvenlik tehditleri ve saldırıları tespit etmek, hazırlıklı olmak ve müdahale etmek için AB'nin kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan Siber Dayanışma Yasası (Cyber Solidarity Act) da yürürlüğe konulmuştur.

AB, Siber Güvenlik Yasasının amaçlarıyla uyumlu olacak şekilde, AB'nin BİT ürünlerini sertifikalandırmak için ilk siber tasarı olan, Avrupa Siber Güvenlik Sertifikalandırma Tasarısı'nı 13 Ocak 2024 tarihinde kabul etmiştir.

Komisyonun "BİT ürünleri için siber güvenlik gereklilikleri" konulu raporunda yer aldığı şekliyle BİT ürünleri, en temel anlamıyla hane halkı/tüketici veya iş dünyası/endüstri için üretilmiş olan içinde elektronik aksam veya kod barındıran herhangi bir eşya olarak tanımlanıyor. Ancak gelişen teknolojiyle söz konusu tanımın siber güvenlik tehditlerini ele almada yetersiz kaldığı düşünüldüğünden "yalnızca nesnelerin interneti değil, dijital olarak bağlanabilen herhangi bir eşya" olarak söz konusu tanım genişletilmiştir. Bu çerçevede, bu ürünler birincil işlevleri için temel teşkil eden bütünleşik donanım yazılımı (firmware) ve yazılım programı (software) ile birleşik ürünler olarak da tanımlanıyor. Ortak Kriterler Hakkında Avrupa Siber Güvenlik Sertifikalandırma Tasarısı (EUCS) BİT ürünlerinin yaşam döngüsü için güvenilirliği sağlayan bir dizi kural getirerek üye devletler arasındaki farklılık ve engelleri ortadan kaldırmayı amaçlıyor.

Avrupa Komisyonu'nun "dijital egemenlik" teması bağlamında ortaya çıkardığı Tasarı kapsamında AB Siber Güvenlik Ajansı'nın (ENISA) belirlediği standartlara göre "bulut hizmetlerinin AB üye devletlerinden birinde merkezlenmiş olma" zorunluluğu yer alıyor. Bulut hizmeti sunucularının AB dışında bir merkeze sahip olması ve yabancı mülkiyet veya kontrole sahip olmaları, en yüksek seviye güvenlik sertifikası almalarını engelliyor.

Avrupa Birliği'nin bu girişimi bazı çevrelerce yabancı rakipleri dezavantajlı konuma sokarak Avrupa'da Avrupalı şirketler için bulut hizmetleri pazarının geliştirilmeye çalışılması olarak yorumlanıyor. Nitekim, ENISA tarafından belirlenen standartlara dahil edilen ve zararsız gibi görünen yabancı mülkiyet kısıtlamalarının, birçoğu ABD teknoloji firması olan en büyük bulut hizmeti sunucularını AB pazarından dışlanabilir hale getirebileceği iddia ediliyor.

Aynı zamanda, bulut hizmetleri pazarında rekabetçi bir oyuncu olan Birleşik Krallık da AB-Birleşik Krallık Ticaret ve İşbirliği Anlaşması kapsamında gerçekleştirilen ikili teknik görüşmelerde konuyu gündeme getirmektedir. Birleşik Krallık'ın yabancı mülkiyet kısıtlamasının nihai standartlara dahil edilmesi durumunda konuyu anlaşma kapsamında resmi bir anlaşmazlık haline getirebileceği öngörülmektedir.

Mesele ayrıca ABD hükümetini de harekete geçirmiş ve konu AB-ABD Ticaret ve Teknoloji Konseyi'nde gündeme getirilmiştir. Basında, ABD iş dünyasının uluslararası ticaret avukatlarına danışarak, söz konusu düzenlemeler çerçevesinde ABD Hükümetinin Dünya Ticaret Örgütü'nde dava açıp açamayacağı konusunu araştırdığı yer almıştır.

Dünya Ticaret Örgütü 13. Bakanlar Konferansı tamamlandı, AB'nin önem verdiği ortak bildiri girişimlerine yönelik bir çıktı elde edilemedi

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) 13. Bakanlar Konferansı, 26 Şubat- 2 Mart 2024 tarihleri arasında, elektronik ticaretten balıkçılık sübvansiyonlarına kadar oldukça geniş yelpazedeki konuları kapsayan bir gündem çerçevesinde, DTÖ üyelerini temsil eden ülkelerin bakanlarının katılımıyla Abu Dabi'de gerçekleştirildi.

Fotoğraf: ©WTO/Prime Vision

Bu yılki DTÖ 13. Bakanlar Konferansı, DTÖ'nün genel işleyişine dair yapısal tartışmaların yanı sıra Doha Turu sonrası DTÖ'de kolektif bir biçimde ilerleme sağlanamaması nedeniyle kuruluşun etkinliğinin sürdürülmesi amacıyla başlatılan Elektronik Ticaret, Hizmetlerde Ulusal Düzenlemeler ve Kalkınma İçin Yatırımın Kolaylaştırılması gibi Ortak Bildiri Girişimleri (OBG)'nin geleceği açısından da ayrıca önemli atfedilen bir organizasyondur.

Bu bağlamda, E-ticaret konusunda en önemli somut gelişme, E-ticaret Moratoryumunun geçen yıl gerçekleştirilen Bakanlar Konferansı'nda öngörüldüğü üzere "son kez" uzatılması olarak görülebilir. Nitekim Moratoryum kapsamında, 1998 yılından bu yana elektronik iletilerden gümrük vergisi alınmamakla birlikte bahse konu kararın 14. Bakanlar Konferansı ya da 31 Mart 2026 tarihinde (hangisi daha erken olursa) sona erdirilmesi yaklaşımı benimsendi.

Konferans gündeminde yer alan bir diğer konu olarak Hizmetlerde Ulusal Düzenlemeler girişimi kapsamında, taraf ülkelerin söz konusu disiplinlerin yürürlüğe girmesi için sunduğu taleplerine daha önce sistematik olarak karşı çıkan Hindistan ve Güney Afrika'nın itirazlarını geri çekmeleri önemli bir gelişme olarak kayda geçti.

DTÖ nezdindeki bir diğer çoklu girişim olan Kalkınma için Yatırımın Kolaylaştırılması (IFD)'nin ise resmi gündemde tartışma ortamı dahi bulamadığı görüldü.

KOBİ Destek Gündemi Çerçevesinde 'Geç Ödemeler' Yeniden Ele Alınıyor

AB Dönem Başkanlığı, KOBİ Destek Gündemi Çerçevesinde, 'geç ödemeler' ile ilgili mevzuatını gözden geçirerek, KOBİ'lerin geç ödeme kaynaklı işletme zorluklarından kaynaklanan sorunlarının önüne geçmeyi hedefliyor. AB'de iflasların yaklaşık %25'inde geç ödemelerin tesiri olduğundan hareketle mevcut Geç Ödemeler Direktifindeki hükümlerin yeniden düzenlemesi ile KOBİ'lere daha etkin korunma sağlanması, buna bağlı olarak da AB tek pazarı ve rekabet koşullarının güçlendirilmesi amaçlanıyor. Öngörülen yeni mevzuatta ödemelerle ilgili olarak, belli istisnalar haricinde azami '30 günde ödeme yapılması' ana kuralının getirilmesi, ayrıca denetim, işleyiş ve yaptırımlarla ilgili oldukça spesifik hükümlerin kabul edilmesi öngörülmüyor.

Ekonomik Güvenlik İle İlgili Jacques Delors Enstitüsü Raporu

Ekonomik Güvenlik ve korumacılıkla ilgili kaygı ve beklentilerin arttığı bir dönemde, Jacques Delors Enstitüsü 26 Şubat tarihinde yayınladığı bir Raporla AB, Japonya, Çin ve ABD'nin ekonomik güvenlik alanındaki yaklaşımlarını karşılaştırdı.

Rapor, AB'nin ekonomik güvenlik kavramı ile ilgili yasal altyapısının yeterli olmadığına değinmesinin yanı sıra, Ekonomik Güvenlik Komiserliği makamının ihdas edilmesi, ayrıca kamu ve sivil toplumun konuyla ilgili yönetişimi sağlayacak bir Konsey kurulması gibi öneriler de içeriyor.

[Raporun tamamı için bkz.](#)

Avrupa Parlamentosu üyeleri dijital kimlik düzenlemesine ilişkin geçici sözleşmeyi onayladı

29 Şubat 2024 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında parlamenterler, 335 lehte, 190 aleyhte ve 31 çekimser oyla Avrupa Parlamentosu, Avrupa Dijital Kimlik Cüzdanına ilişkin geçici anlaşma metnini onayladı. Haziran ayında siyasi bir anlaşmaya konu olduktan sonra Kasım 2023'te onaylanan metin, her AB vatandaşının çevrimiçi hizmetlere erişmek için gönüllü olarak bir Dijital Kimlik Cüzdanı kullanabilmesini sağlıyor. Uygulamada, gelecekteki Avrupa Dijital Kimlik Cüzdanı, kullanıcılarının AB ülkelerinde, banka hesapları açmasına, ödeme yapmasına veya resmi belgeler de dahil olmak üzere dijital belgelerini merkezi olarak saklamasına ve kendilerini çevrimiçi olarak tanımlamasına olanak sağlayacak. Kişisel verilerinin paylaşılıp paylaşılmayacağına karar vermek ise kullanıcının kendi tasarrufunda olacak. Metnin, Üye Devletlerin nihai onaylarını verdikten sonra yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Avrupa Komisyonu, Avrupa dijital altyapılarının geleceğine ilişkin kamu istişare süreci başlattı

Avrupa Komisyonu 21 Şubat 2024 tarihinde telekomünikasyonun geleceği ve geleceğin dijital altyapısının inşası hakkındaki “Beyaz Kitap”ı sundu. Ardından Komisyon, Avrupa telekomünikasyon hizmetleri alanında reform yapılması için önerilen 12 farklı senaryo hakkında resmi olarak kamuoyunun görüşünün alınması sürecini başlattı.

22 Şubat'ta başlatılan bu katkı çağrısı, gelecekteki yasa tekliflerine ilişkin tartışmayı beslemek ve uzman görüşlerinin toplanması amacıyla tasarlandı. İşletilecek bu istişare süreciyle birlikte Beyaz Kitabın, 2025 yazından önce kabul edilebilecek olan mevzuatın (gelecekteki “Dijital Ağ Yasası(DNA)”) taslağının hazırlanmasına temel oluşturması hedefleniyor.

“Beyaz Kitap” ismiyle tanıtılan bu vizyon belgesinde Avrupa İç Pazar Komiseri Thierry Breton tarafından da açıklandığı üzere, AB-içi sınır ötesi telekomünikasyon operasyonlarının kolaylaştırılması, üye ülkelerin içinden bütün Avrupa sathında faaliyet gösterecek “Pan-Avrupa altyapı operatörlerinin” oluşturulması ve gerekli finansmanın sağlanması üzerinde duruluyor.

Belge ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun “Dijital Pusula (Digital Compass)” programında ortaya konulan hedeflere ulaşmak için yaklaşık 200 milyar Avroya ihtiyaç duyulacağını tahmin ettiği bir dönemde, özellikle 5G aracılığıyla bağlantı düzeyini artırmak için gereken finansman sorununun da tekrar gündeme alınması gerektiğini belirtiyor. 27 Eylül 2023'te programa ilişkin ilk ilerleme raporunda, daha fazla eylem ve yatırım yapılmadığı takdirde AB'nin hedeflerinin oldukça gerisinde kalacağını altı çizilmişti.

Avrupa Parlamentosu üyeleri, kısa süreli konaklama kiralamalarında veri toplamasına ve paylaşımına yönelik metnin lehinde oy kullandı

29 Şubat 2024 tarihinde gerçekleştirilen Genel Kurulda AP üyeleri, kısa süreli konaklama verilerinin toplanması ve paylaşılmasına ilişkin Tüzük konusunda kurumlar arasında varılan geçici anlaşma metni (provisional agreement) lehinde oy kullandı.

Söz konusu Tüzükle, Booking veya Airbnb gibi platformlardan konaklama sunucularına ilişkin adres veya kayıt numaralarına (registration number) ilişkin verilerin her ay Üye Devletlere iletilebilmesi için AB düzeyinde tek bir dijital giriş noktası oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu sayede, toplanan veriler bir araya getirilerek istatistiki olarak derlenecek ve “orantılı politika tedbirleri (proportionate policy measures)” geliştirip uygulayabilmeleri için Üye Devletlerle paylaşılacaktır. Özellikle Avrupa'nın bazı bölgelerinde artan turist sayısı ile birlikte hem şeffaflık ilkesini geliştirmek hem de dijital platformların iyileştirilmesine katkı sağlamak amaçlı hazırlanan söz konusu Tüzük, metnin resmi olarak Üye Devletlerce onaylanmasının ve AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmasının ardından yürürlüğe girecektir.

AB Konseyi anlık ödemelere (instant payments) ilişkin yeni tüzüğü onayladı

26 Şubat 2024 tarihinde AB Konseyi, AB ve Avrupa Ekonomik Alanı içerisinde Euro ve 'IBAN' banka kodu ile yapılan anlık transferlerin kullanımını uyumlaştırarak AB üyeleri arasında anında ödeme yapılabilmesini sağlamayı amaçlayan yeni bir Tüzüğü kabul etti.

Tüzüğün yürürlüğe girmesiyle birlikte Avro bölgesindeki ödeme hizmet sunucularının, müşterilerinin anında transfer almalarına izin vermeleri için en fazla 9 ay ve göndermelerine izin vermek için ise en fazla 18 ay süreleri olacak. Avro bölgesi dışında bulunan sunucular ise sırasıyla en fazla 33 ve 39 aya kadar hükümleri uygulamak zorunda olacak. PayPal gibi elektronik operatörler, metnin yürürlüğe girmesinden itibaren 36 ay içerisinde aynı hükümleri Avro bölgesinde uygulamak durumunda kalacaklar.

Bu yeni düzenlemenin kabulü ise, AB içinde rekabetçiliği arttırmak üzere tasarlanarak sermaye piyasaları birliğinin (capital markets union- CMU) tamamlanmasına yönelik atılan adımlardan biri olarak görülmekte ve 27 Avrupa Maliye Bakanı tarafından ise "acil eylem ihtiyacı" olarak ifade edilmektedir.

Şili ile İleri Çerçeve Anlaşma ve ara Serbest Ticaret Anlaşması Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi

AB ve Şili 2005 yılından bu yana aralarında yürürlükte bulunan AB-Şili Ortaklık Anlaşması'nın modernizasyonu amacıyla gerçekleştirdikleri müzakereleri, 9 Aralık 2022 tarihinde sonuçlandırmış; bu kapsamda, siyasi diyalog ve işbirliği ayağı ile ticaret ve yatırım ayağından oluşan "İleri Çerçeve Anlaşma"yı imzalamışlardır. Ayrıca söz konusu İleri Çerçeve Anlaşma, yalnızca AB'nin münhasır yetkisi kapsamında yer alan ticaret ve yatırımda serbestleştirme unsurları bakımından geçici ticaret anlaşması ile tamamlanmıştır.

Hem İleri Çerçeve Anlaşma hem de geçici ticaret anlaşması, 29 Şubat 2024 tarihli Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edilmiştir. Bundan sonraki süreçte, İleri Çerçeve Anlaşma'nın Üye Devletlerin tamamı bakımından onaylanması gerekmekte olup İleri Çerçeve Anlaşma'nın yalnızca ticaret ve yatırım hükümlerini içeren geçici ticaret anlaşmasının ise AB düzeyinde onaylanması ile yürürlüğe girmesi mümkün olacaktır. Son olarak, İleri Çerçeve Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, geçici ticaret anlaşmasının süresi dolacaktır.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

AB-Kenya Ekonomik Ortaklık Anlaşması, Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edildi

18 Aralık 2023 tarihinde imzalanan AB-Kenya Ekonomik Ortaklık Anlaşması, 29 Şubat 2024 tarihli Avrupa Parlamentosu Genel Kurul toplantısında kabul edilmiştir.

Bundan sonraki süreçte, bahse konu anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için AB Konseyi tarafından onaylanması ve iç onay süreçlerinin tamamlanması gerekmektedir.

AB-Yeni Zelanda Serbest Ticaret Anlaşması, AB Resmi Gazetesi'nde yayımlandı

Ticaret ve yatırımın serbestleştirilmesi ve kolaylaştırılması ile taraflar arasında daha yakın bir ekonomik ilişkinin teşvik edilmesi amaçlarıyla 9 Temmuz 2023 tarihinde resmi olarak imzalanan AB-Yeni Zelanda Serbest Ticaret Anlaşması, Avrupa Parlamentosu tarafından 22 Kasım 2023 tarihinde, AB Konseyi tarafından ise 27 Kasım 2023 tarihinde onaylanmıştır.

Söz konusu anlaşma, 28 Şubat 2024 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmış olup Anlaşmanın bu yıl içinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

AB ile Ruanda arasında kritik hammaddeler için sürdürülebilir değer zincirlerine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalandı

AB ile Ruanda arasında kritik hammaddeler için sürdürülebilir değer zincirlerine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Taraflar söz konusu Mutabakat Zaptı ile, Ruanda'da kritik hammaddelerin sürdürülebilir şekilde çıkarılmasını, üretiminin teşvik edilmesini ve bu sektördeki değer zincirlerinin güçlendirilmesini amaçlamaktadırlar. Bu çerçevede, çevresel, sosyal ve yönetim kriterleriyle uyum da hedeflenmektedir. AB, Ruanda'nın maden çıkarma faaliyetlerini geliştirmenin yanı sıra, ülkenin arzını güvence altına alarak Ruanda ile güçlü bir bağ da kurmak istemektedir.

AB, kritik hammaddelere yönelik stratejisinin ve yeşile geçişin bir parçası olarak son dönemde bu tür ortaklıklarının sayısını artırmıştır. AB'nin yakın dönemde bu çerçevede mutabakat zaptı imzaladığı ülkeler, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Zambiya, Namibya, Arjantin, Kanada, Şili, Grönland, Kazakistan ve Ukrayna'dır. AB'nin ayrıca yakın gelecekte, Norveç ile hammaddelere ilişkin bir mutabakat zaptı imzalanması beklenmektedir.

Birleşik Krallık çelik önlemlerini iki yıl daha uzatıyor

Birleşik Krallık, çelik ithalatında uyguladığı korunma önlemlerini 30 Haziran 2026'ya kadar iki yıl daha uzatma konusunda Avrupa Birliği'ni takip edeceğini açıklayarak, bu yıl 30 Haziran'da sona erecek olan %25'lik ek vergilerin devam edeceğini duyurdu.

DTÖ kurallarına göre korunma önlemlerinin sekiz yıldan fazla süreyle yürürlükte kalamayacağı dikkate alındığında, söz konusu uzatma prensip olarak nihai uzatma niteliğindedir ve toplamda 15 çelik ürünü kategorisi kapsamaktadır.

Önlemlerden etkilenen tedarikçilere sağlanan tarife kotaları ise, ilave iki yılın her biri için yıllık %3 oranında artırılabilecektir.

Dünya Ticaret Örgütü, ABD'nin, İspanya menşeli salamura zeytin ithalatında uyguladığı telafi edici önlemin DTÖ kuralları ile bağdaşmadığı kanaatine vardı

20 Şubat 2024 tarihinde yayımlanan DTÖ Panel raporu, ABD'nin İspanya menşeli salamura zeytin ithalatında uyguladığı telafi edici önlemin ve anti dumping önleminin DTÖ kuralları ile bağdaşmadığına dair daha önceki panel kararına uymadığına hükmetmiştir.

AB, ABD'nin 2018 yılında İspanya menşeli salamura zeytin ithalatında %30-%44 oranında telafi edici önlem ve anti-damping vergisi uygulamaya başlamasının ardından, bu önlemleri DTÖ anlaşmazlıkların halli mekanizmasına taşımış; DTÖ paneli 2021 yılında, ABD'nin önleminin DTÖ kurallarını ihlal ettiğini tespit etmiştir. AB, 14 Temmuz 2023 tarihinde ABD ve DTÖ'ye, ABD'nin panel raporunu uygulamak için aldığı önlemlerin uygunluğunu incelemek üzere bir panel kurulması talebinde bulunmuştur. 20 Şubat 2024 tarihinde yayımlanan panel raporu ile, ilgili ABD mevzuatının DTÖ kurallarını ihlal ettiği belirtilmiştir.

Avrupa Komisyonu tarafından yapılan açıklamada, ABD'nin ticaret politikası uygulanmadan önce, 2017 yılında İspanya'nın ABD'ye en büyük salamura zeytin ihracatçısı olduğu ve ABD'nin bu üründe ithalatının %76'sının İspanya tarafından gerçekleştirildiği ancak 2022 yılına gelindiğinde bu oranın %26'ya düştüğü ifade edilmiştir. Açıklamada ayrıca, panel raporunun DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Organi'nin ilk toplantısında kabul edilmesinin talep edilebileceği ve raporun kabul edilmesi halinde AB ile ABD arasında bağlayıcı hale geleceği, ABD'nin kararı uygulamak ve vergileri kaldırmak için derhal harekete geçmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Fransa tiaklopid içeren böcek ilaçlarına tabi tutulan meyve sebzenin ithalatını durduruyor

11. sayıda Fransa'nın Avrupa Komisyonu'ndan tiaklopid ile işlenen meyve sebzelerin iç pazara sunulmasının durdurulmasına dair talebine yer verilmişti.

Bu defa Fransa Tarım Bakanlığı 23 Şubat 2024 tarihinde çiftçilere verdiği sözü tutarak, tiaklopride tabi tutulan meyve ve sebzelerin ithalatını engellemeye karar verdiğini açıkladı.

AB henüz bu tür ürünlerin Avrupa'ya girişini sınırlamak için herhangi bir önlem almadığından, hükümet tüketicileri korumak amacıyla tiaklopride tabi tutulan taze meyve ve sebzelerin ülkeye girişini, ithalatını ve ulusal pazara sunulmasını askıya almaya karar verdi.

Bakanlık, "Eylül 2018'den bu yana Fransa'da ve Şubat 2021'den bu yana Avrupa Birliği'nde kullanımı yasaklanan neonikotinoid ailesindeki aktif maddenin, bitkileri belirli böceklerle karşı korumak için dünyanın diğer yerlerinde kullanılmaya devam ettiğine" dikkat çekti.

Bu madde, Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) tarafından kategori 2 kanserojen, kategori 1B üreme toksik maddesi ve endokrin bozucu olarak değerlendirilmektedir.

Komisyon, Fransa'nın Avrupa'ya giren gıda maddelerinde tespit edilebilecek tiaklopid için maksimum kalıntı seviyelerini (MRL'ler) düşürme talebini kabul ettiği anda bir yıllık tedbirin geçerliliği sona erecek.

27 Üye Devletin Tarım Bakanları, Avrupa Komisyonunu çiftçi krizini çözüme yönünde daha iddialı adımlar atmaya davet ediyor

26 Şubat 2024 tarihinde gerçekleştirilen Tarım ve Balıkçılık Konseyi toplantısında Birliğin tarım sektörünü önemli derecede etkileyen çiftçi krizi ele alındı.

Toplantıdan önceki günlerde Avrupa Komisyonu, Ortak Tarım Politikası (CAP) kurallarını basitleştirmek için gerçekleştirilecek bir dizi kısa ve orta vadeli eylemi ortaya koyan bir belge sunmuştu.

Belçika Tarım Bakanı David Clarinval tarafından "siyasi kararlar alınmadan önce atılan ilk somut adım" olarak sunulan bu toplantı, her şeyden önce 27 Üye Devletin Avrupa Komisyonunun önerilerini desteklemesini sağlarken, Bakanlar takip edecek kararlarda Komisyon'a "daha iddialı" olma çağrısında bulundu.

Belçikalı bakan toplantıdaki konuşmasında çiftçilerin sorunlarını, "Hoşnutsuzluklarının pek çok nedeni var ama esas olarak birkaç konu üzerinde yoğunlaşıyorlar: çok katı olan çevre kuralları; sahadaki gerçeklik ile tarımsal gerçekleri etkileyen Avrupa hükümleri veya ulusal hükümler arasında giderek artan bir farklılık ve idari basitleştirmeyi gerektiren aşırı karmaşık mevzuat" olarak özetledi.

Çeşitli Avrupa kaynaklarına göre, Komisyonun bu nedenlere ilişkin ana önerileri, yapısal değişiklikleri uygulamaya yönelik kısa ve orta vadeli önlemlerin ötesine geçme arzusuyla Üye Devletlerin çoğunluğu tarafından olumlu karşılandı.

Kısa vadeli önlemlerin çoğu, bazı çapraz uyumluluk gerekliliklerinin ("GAEC" - iyi tarım ve çevre koşulu) daha esnek hale getirilmesini ve 'mücbir sebep' ve 'istisnai durumlar' kavramlarına daha ölçülü bir yaklaşım getirilmesini içeriyor. Bu kavramlar, kontrolleri dışındaki istisnai ve öngörülemeyen olaylar nedeniyle tüm CAP gerekliliklerini karşılayamayan çiftçilerin cezalardan muaf tutulmasına olanak tanıyor.

Bu aşamada Komisyon çabalarını kısa vadeli basitleştirme önlemleri üzerinde yoğunlaştırırken, CAP'ın temel kurallarının yeniden görüşmeye açılması geniş çapta gündeme getirilmiş ve neredeyse fikir birliğine varılmıştır.

Çeşitli kaynaklara göre mevcut durum, CAP'ın bütünlüğünü bozmadan 2021 reformu sırasında üzerinde anlaşılan hususların yeniden tartışılmasını gerektiriyor.

Ancak çiftçilerin şikâyetlerinin tek konusu CAP değil: ücretlendirme, Ukrayna ile ticaretin serbestleştirilmesi ve ticaret anlaşmalarındaki denge de ele alınması beklenen şikâyet konuları arasında yer alıyor.

Bakanlar toplantısından sonra Clarinval, bu toplantının başlangıç olduğunu, çiftçileri bu zor günlerde yalnız bırakmayacaklarını, CAP'ın geleceği ve tarım sektöründeki AB politikasının Üye Devletlerin yakın tarihli Tarım Konseylerinin önemli bir konusu olacağını vurguladı.